

Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově se představuje

Jaroslava Maršíková

Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou, zřízenou městem Trutnov. Naleznete ji na Krakonošově náměstí. V posledních letech došlo k výrazné renovaci stávajících prostor. Jako první byla v roce 1998 zahájena rekonstrukce studovny a čítárny. V roce 2000 získala knihovna nové prostory v přízemí budovy a v květnu následujícího roku byla slavnostně zahájena činnost rozšířeného oddělení pro dospělé čtenáře. Rozšířit prostory oddělení pro děti byl další úkol. V roce 2004 jsme se rozhodli uvolnit jednu kancelář, která sousedila s prostory oddělení. Propojením této místnosti se stávajícím oddělením získali nejmladší čtenáři svoji místnost, kde v současné době probíhají různé akce, besedy a setkání.

Do knihovny ještě patří dvě velké pobočky – v Horním Starém Městě a Poříčí a dvě menší v přidružených obcích - v Adamově-Bohuslavicích a ve Studenci. I tyto provozy doznaly změn k lepšímu. Pobočka v Horním Starém Městě byla v roce 2005 přestěhována do nových prostor a v loňském roce byl nově vybaven interiér. Pobočka v Poříčí byla též přestěhována z nevyhovujících prostor do místa po bývalé lékárně na Lípovém náměstí. Zároveň se zde podařilo umístit depozitní sklady knihovny. Malá pobočka v Adamově Bohuslavicích sídlí v podniku Juta Adamov a další pobočka ve Studenci je umístěna přímo v domě paní knihovnice.

Nyní bych vás ráda seznámila s jednotlivými provozy, které jsou umístěny v hlavní budově na Krakonošově náměstí.

Oddělení pro dospělé čtenáře má dvě části – v přízemí je výpůjční pult, volný výběr beletrie a zvukové knihy pro nevidomé a slabozraké, v 1. podlaží je volný výběr naučné literatury a sklady. V obou místnostech jsou on-line katalogy pro uživatele. Celý provoz oddělení zajišťuje pět pracovníků.

V poschodí je též umístěna studovna a čítárna, která má vlastní výpůjční protokol. Dvě pracovnice zde poskytují informační a rešeršní služby. Uživatelé zde mohou mj. získat informace z právního programu Codexis. Dále zde kolegyně zajišťují MVS, regionální literaturu, materiály vztahující se k EU a mají na starost pět stanic internetu a kopírku. Za studovnou je sklad knih a výměnných souborů.

Obě oddělení mají stejnou provozní dobu – pondělí až pátek od 9 do 17,30 a v sobotu od 8,30 do 11,30 hod.

Oddělení pro děti je též umístěno v poschodí. Má samostatný vchod. Volný výběr je rozdělen do dvou místností – pro nejmenší uživatele (žluté a zelené označení knih) a pro starší děti (modré a červené označení). K tomuto oddělení přísluší ještě sklad a kancelář pro 2 pracovnice. Provozní doba je od pondělí do pátku od 12 do 17 hod. V době celostátních prázdnin se výpůjční doba mění: pondělí až pátek od 9 do 12 hodin.

Dalším oddělením je oddělení zpracování knihovního fondu. Pracovnice tohoto oddělení využívá ke své práci ISHARE (sdílenou katalogizaci). V její pracovní náplni je také akvizice dokumentů. Výběr publikací provádí akviziční komise, která je složená z pracovnic oddělení pro dospělé, dětské čtenáře a metodičky.

Posledním oddělením je oddělení metodiky, které zastřešuje regionální činnost. Na základě uzavřené smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové se zaměřuje především na poradenskou a konzultační pomoc (katalogizace podle AACR 2, pomoc při vypracování grantových žádostí, informace týkající se internetizace knihoven - PIK, zavádění výpočetní techniky, školení knihovnického programu Clavius, informace z právní a ekonomické oblasti), revizi a aktualizaci knihovních fondů, zpracování a kontrolu statistických výkazů, servis knihovnického programu Clavius a LANius, školení pracovníků základních knihoven v oblasti výpočetní techniky – základy práce s internetem, elektronická pošta, textový editor a vyhledávání a používání knihovnických portálů, nákup a zpracování výměnných souborů.

Pracovnice tohoto oddělení úzce spolupracují se školní knihovnou ZŠ Komenského v Trutnově a muzejní knihovnou KRNPu ve Vrchlabí. V roce 2006 se uskutečnilo školení pro pracovníky školních knihoven. Nabídnuta byla spolupráce i ostatním knihovnám (muzejním, školním i knihovně Státního okresního archivu v Trutnově).

Z našeho pohledu je hlavním cílem pověřené knihovny zkvalitnění práce základních knihoven s neprofesionálním pracovníkem ve vztahu k uživateli knihoven, jejich připojení do sítě Internet a zaškolení s tímto médiem.

Na zajišťování regionálních funkcí se podílí pracovnice naší knihovny podle následujícího rozdělení pracovních činností:

metodička (Blanka Maňhalová) zodpovídá za veškerou činnost týkající se všech knihoven okresu a koordinuje ji,

ředitelka (Jaroslava Maršíková) zajišťuje činnost týkající se všech knihoven okresu a zejména servis knihovnických programů,

pracovnice akvizice (Michaela Řeháková) se zabývá výběrem, nákupem a zpracováním knihovních jednotek,

pracovnice ochrany a údržby dokumentů (Lucie Dlouhá) pomáhá s ochranou a údržbou fondů,

pracovnice oddělení pro dospělé (Ivana Kubečková) spolupracuje při revizích a tvorbě výměnných souborů,

pracovnice oddělení studovny a čítárny (Dagmar Středová) pomáhá při tvorbě výměnných souborů a organizaci školení,

hlavní účetní (Miroslava Bermannová) zajišťuje veškeré účetní operace týkající se regionálních prostředků.

A nyní k vlastní činnosti. Poradenskou a konzultační pomoc poskytují všechny pracovnice knihovny. Je to poměrně sporný ukazatel. Mnoho konzultací nepřesáhne 30 minut, a tak se neobjeví v žádné statistice. Jeden měsíc jsme si vedly záznamy a celkový počet poskytnutých konzultací se vyšplhal na 126. Obrací se na nás knihovníci s dotazy z oblasti ekonomické, legislativní, ale i z oblasti BOZP, vypracování vnitřních směrnic, grantů, výpočetní techniky apod.

Školení probíhají ve studovně, kde je k dispozici 35 míst. Nabízíme možnost výběru termínů – např. soboty nebo podvečerní dobu v pracovních dnech. Pro naše základní knihovny s neprofesionálními pracovníky byla pořádána počítačová školení. Všichni účastníci obdrželi Osvědčení o absolvování kurzu „Základy obsluhy počítače“. Vzhledem k tomu, že pracovnice knihovny je autorizovaným servisním bodem firmy Lanus, proběhlo také 8 školení programu Clavius. Každého školení se zúčastnili tři až čtyři pracovníci z knihoven, které v tomto roce přecházely z LANia na Clavia (Žacléř, Prostřední Lánov, Vrchlabí, Rtyně v Podkrkonoší, Černý Důl, Svoboda nad Úpou, Hostinné, Kohoutov). Další školení proběhlo pro pracovníky školních knihoven. Porady profesionálních pracovníků jsou svolávány podle potřeby. Účastní se jich i pracovnice MěK Červený Kostelec.

Fond pro výměnné soubory čítá 36 000 knihovních jednotek. Všem knihovníkům nabízíme

možnost samostatného výběru knih. Pokud však chtějí soubor připravit, pracovníce jim podle jejich požadavků sama takový soubor přichystá. V loňském roce vyexpedovala knihovna 410 souborů s počtem svazků 20 536 knihovních jednotek.

Naše pomoc se však netýká jen obecních knihoven. Pracovnice metodického oddělení pomohly v Městské knihovně Špindlerův Mlýn s dokončením retrokonverze fondu, především AV médií. Pomohly také se spuštěním revize v knihovně ve Rtyni v Podkrkonoší. A v knihovně v Černém Dole uložily fond do databáze programu Clavius a současně provedly revize a aktualizace fondu. Přímo na místě proškolily knihovníka v katalogizaci, ovládání výpůjčního protokolu.

Většina knihoven v našem okrese používá knihovnický program LANius či Clavius. Servis je knihovnám poskytován bezplatně. V průběhu roku přešly z LANia na Clavia tyto knihovny – Žacléř, Vrchlabí, Hostinné, Rtyně v Podkrkonoší. Knihovna ve Svobodě nad Úpou od srpna spustila plně automatizovaný provoz. Dále byla provedena servisní návštěva v knihovně Radvanice, Kohoutov, Černý Důl, Prostřední Lánov, Janské Lázně, Červený Kostelec a v knihovnách jiných sítí – Muzejní knihovna KRNAPu ve Vrchlabí a školní knihovna při ZŠ Komenského v Trutnově a knihovna při SZŠ v Trutnově.

Ráda bych vás ještě ve stručnosti seznámila s webovými stránkami knihovny, které má již od roku 1997, kdy byla připojena na internet. Adresa stránek, kde naleznete nejnovější informace o naší knihovně, je: <http://www.mktrutnov.cz> . Součástí stránek je on line katalog (vyhledávání dokumentů z fondu knihovny), uživatelé mají možnost zjištění svého výpůjčního konta, prodloužení výpůjček (pouze ty, které nepřesahují výpůjční dobu 100 dnů), poslat rezervaci na půjčený dokument. Je zde umístěn souborný katalog naučné literatury, periodik, seznam novinek zakoupených knihovnou. Uvažujeme i o vytvoření on line katalogu pouze pro vyhledávání knih určených pro výměnné soubory. Uživatelé mají možnost pro vyhledávání použít buď jednoduchý nebo kombinovaný vyhledávací formulář. Pokud hledaný dokument není v našem fondu, lze pro vyhledávání využít odkaz na stránku <http://www.knihovny.net> (seznam knihoven a souborných katalogů v ČR). Součástí našich stránek je také využití on-line katalogu - statistika hledání v daném měsíci (celý rok). Nově je založen oddíl Informace pro knihovny (aktuální zprávy z knihovnictví) a v oddíle Městské a Obecní knihovny je vystaven adresář knihoven. Informace jsou průběžně aktualizovány.

A to je konec faktů, čísel, statistických údajů a strohých informací.

Na závěr si dovolueme představit některé naše základní knihovny s neprofesionálními pracovníky. Věříme, že ostatní, na které se zde nedostalo, se na nás nebudou zlobit, a slibujeme, že je určitě zmíníme někdy příště.

Obecní knihovna v Dolní Brusnici

Pan Milan Kubec, který zde pracuje poměrně krátce, se velmi rychle zapracoval. Sám si vytvořil vlastní on-line katalog na stránce <http://www.sweb.cz/dolbrusnice> . Má také eminentní zájem o provoz knihovny.

Městská knihovna Janské Lázně

V této knihovně pracuje paní Milena Nováková. Knihovna je umístěna v přízemí, má připojení na internet. Protože je v lázeňském městě, navštěvují ji pacienti s poruchami pohybového aparátu a nervového systému a je moc dobře, že je v bezbariérovém domě a že má připojení na internet. Paní Nováková v současné době provádí retrokonverze fondu v knihovnickém programu Clavius.

Obecní knihovna Kocbeře

Zde pracuje již dlouhá léta pan Mgr. Emil Pokorný, který dříve pracoval v Městské knihovně ve Dvoře Králové nad Labem. Je to zkušený knihovník, který této činnosti věnuje velmi mnoho času. Ocenění si zaslouží i proto, že je mu již 86 a i přes svůj věk (což je v některých případech handicap) se naučil pracovat s informacemi na internetu.

Obecní knihovna v Kohoutově

Je to malá knihovna, ale neustále se zde něco děje. Jako knihovnice (velmi šikovná a schopná) zde pracuje paní Dana Gregová. Pořádá akce pro svoje malé čtenáře. Mají zde také vytvořený koutek, kde mohou hrát divadlo, pořádat výtvarné dílny. Všechny uživatele knihovny zde také učili práci s internetem. V loňském roce obdrželi grant VISK 3 a zakoupili si knihovnický program Clavius.

Obecní knihovna v Prosečném

V knihovně pracuje paní Věra Máslová. I když nastoupila teprve v loňském roce, do práce knihovnice se velmi rychle zapracovala. Má zájem o pozdvihnutí úrovně knihovny. Pro své čtenáře se velmi obětuje.

Obecní knihovna v Prostředním Lánově

Knihovna je umístěna v opraveném domě. Je součástí informačního střediska. Knihovnicí je Bc. Kateřina Kalenská. Knihovna používá knihovnický program Clavius. Fond je uložen v databázi a provoz knihovny je plně automatizován. Návštěvníci mají možnost využít připojení na internet.

Obecní knihovna v Radvanicích

Knihovnicí je paní Ivana Kubečková, která zároveň pracuje v Městské knihovně v Trutnově. Její knihovna je poměrně velká. Je připojená na internet a je plně automatizovaná – vlastní knihovnický program LANius. Ve svých prostorách pořádá besedy pro děti ze zdejší základní školy. V současné době pracuje na webové šabloně, kterou připravila Knihovna města Hradec Králové ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a SVK Hradec Králové.

Doufáme, že přečtení tohoto článku vám něco málo přineslo. A proto, budete-li mít cestu a hlavně chuť, zastavte se u nás, rádi vás přivítáme a seznámíme se vším, co v článku vzbudilo váš zájem a pozornost.